

Verksamhetsplan 2023–2025



DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR

Innehåll

GENERALDIREKTÖREN INLEDER	3
DOMSTOLSVERKETS VERKSAMHET	4
SVERIGES DOMSTOLARS STRATEGISKA MÅL	5
Domstolen i samhället	5
Utvecklad målhantering	6
Stärkt förtroende och ökad trygghet	8
Den attraktiva arbetsplatsen	9
En hållbar organisation	10
DOMSTOLSVERKETS MÅL	11
Säkra kompetensförsörjningen på Domstolsverket	12
Säkra en jämställd verksamhet på Domstolsverket	12
Utveckla och stärka vår innovativa förmåga	13

Generaldirektören inleder

Rysslands invasion av Ukraina har skapat stor säkerhetspolitisk oro i vår omedelbara närhet. Domstolsverket har blivit beredskapsmyndighet och mycket arbete pågår för att snabbt stärka vår krisberedskap. Få trodde nog att Domstolsverket skulle ha krigsplacerad personal år 2023.

Skapar oro gör också den negativa utvecklingen med europeiska demokratier på tillbakagång. Under våren 2023 kommer den parlamentariska kommitté som ser över hur vi i Sverige ytterligare kan stärka domstolarnas oberoende – och som leds av Högsta domstolens ordförande Anders Eka – att lämna sitt slutbetänkande till regeringen. Utredningen kommer också att presentera förslag på hur ledningen och styrningen av Domstolsverket ska se ut framöver, något som eventuellt kommer att påverka Domstolsverket och hur vi är organiserade. Men de arbetsuppgifter som vi utför idag kommer också att behöva utföras imorgon. Och Domstolsverket har ett ovanligt fint uppdrag: att värna demokratin genom att på olika sätt ge domstolarna stöd och service för att de ska kunna fokusera på att avgöra mål och ärenden på ett effektivt och rättssäkert sätt.

På Domstolsverket arbetar vi alltmer efter ledorden ”snabbare, enklare och flexiblare”. Tempot är högt och leveranserna många. Varje dag erbjuder Domstolsverkets alla avdelningar stöd till domstolarna inom en rad olika områden – allt ifrån det snabba stödet i stunden som våra olika supportrar erbjuder till det långsiktiga stöd som kopplar till utveckling.

Det är naturligtvis omöjligt att nämna allt det arbete som pågår men låt mig göra några nedslag. En prioriterad fråga för kommande år handlar om hur vi säkrar domarförsörjningen i hela landet. Tillsammans med alla domstolschefer tar Domstolsverket fram en handlingsplan om hur vi gör domarrollen mer attraktiv. Vi fortsätter att arbeta systematiskt med digitalisering, vi vidareutvecklar våra e-tjänster och utvecklar vår innovativa förmåga. Arbetet med att säkra domstolarnas lokalförsörjning pågår oförtrutet och vi inviger snart nya domstolsbyggnader i till exempel Malmö, Jönköping och i Hudiksvall. Att erbjuda domstolarna stöd vid upphandling och rekrytering, att förbättra vår informationssäkerhet och utveckla vår gemensamma webbplats domstol.se är ytterligare exempel på stöd som Domstolsverket erbjuder.

Att medborgarna känner trygghet för rättsstaten är en hörnsten för att demokratin ska fungera. I dessa tider av oro och osäkerhet är det viktigare än någonsin att domstolarna är transparenta och tydliga med hur de dömer och varför, att domar finns lättillgängliga och att de invånare som har frågor kan få svar på dem på ett enkelt sätt. För oberoende domstolar, som har allmänhetens förtroende, är ett av fundamenten i ett demokratiskt samhälle. I detta arbete är du som medarbetare på Domstolsverket en viktig del.



Thomas Rolén



Domstolsverkets verksamhet

Domstolsverket har ett viktigt uppdrag att i administrativt hänseende leda och samordna verksamheten inom Sveriges Domstolar, att ge stöd och service och att vara en drivande och stödjande kraft i utvecklingsfrågor. Det samlade arbetet ska ytterst leda till värde för domstolarna, de som kommer i kontakt med domstolarna och allmänheten.

En stor del av Domstolsverkets verksamhet är löpande arbete, till exempel stöd och service som måste genomföras varje dag för att domstolarnas och nämndernas verksamhet ska kunna fungera så bra som möjligt. Förvaltning och utveckling av system är också en viktig del i det löpande arbetet medan mer omfattande utveckling av befintliga eller nya system eller stöd av olika slag sker som utvecklingsinsatser i form av uppdrag eller projekt.

Domstolsverket har en strategikarta som används för styrning, planering och uppföljning av verksamheten. Av strategikartan framgår mål, inriktning och prioritering av verksamheten för att Domstolsverket ska kunna genomföra sitt uppdrag på bästa sätt.

Det finns mål på olika nivåer, mål som tar sikte på domstolarnas verksamhet och mål som tar sikte på Domstolsverkets verksamhet. Målen i den strategiska inriktningen för Sveriges Domstolar är styrande för Domstolsverkets verksamhet, oavsett om det sker i basverksamheten eller genom särskilda utvecklingsinsatser. Domstolsverkets mål beskriver hur verksamheten behöver utvecklas internt för att Domstolsverket ska kunna bidra till de strategiska målen för Sveriges domstolar på bästa möjliga sätt.

På Domstolsverket pågår hela tiden en mängd uppgifter och insatser som var och en för sig är viktiga och som bidrar till att uppfylla antingen de strategiska målen eller något annat mål som har satts upp för verksamheten, till exempel mål för Sveriges Domstolars internationella utvecklingssamarbete och fredsfrämjande verksamhet.

I denna verksamhetsplan redovisas några av de viktigaste insatserna som pågår eller planeras 2023–2025 för att målen i strategikartan ska nås.

Domstolsverkets strategikarta



SNABBARE – ENKLARE – FLEXIBLARE

Sveriges Domstolars strategiska mål



I detta avsnitt redovisas de mest prioriterade insatserna som Domstolsverket ska arbeta med under de kommande tre åren för att bidra till att Sveriges Domstolars strategiska mål nås, bland annat det fortsatta arbetet med den digitala förflyttning som pågått under ett antal år.

Domstolen i samhället

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Systematisk kommunikation kring domstolens roll och uppdrag
- Stöd och verktyg till domstolarna för utvecklad kommunikation
- Utveckling av den digitala plattformen domstol.se
- Åtgärder för att minska otillåten påverkan

Att göra domstolarnas och nämndernas oberoende roll och uppdrag i det demokratiska rättssamhället mera känd är ett centralt mål för Sveriges Domstolar. En grundläggande kunskap om detta är nödvändig för att parter och vittnen, allmänhet och medborgare ska kunna ha rätt förväntningar på verksamheten och förstå varför domstolarna och nämnderna dömer eller beslutar som de gör.

Kommunikationsstrategin för Sveriges Domstolar har ringat in flera utvecklingsområden som är styrande för verksamheten kommande period. Det mest centrala kommer vara att mer systematiskt kommunicera kring domstolens roll och uppdrag.



Genom att många olika röster från domstolarna beskriver domstolarnas oberoende roll och uppdrag i många olika sammanhang och ur olika perspektiv ska kunskapen om domstolarnas oberoende roll och uppdrag bli mer spridd i samhället. Domstolsverket kommer att utveckla stöd och verktyg för att domstolarna och nämnderna ska kunna utveckla sin kommunikation. Domstolsverket kommer fortsatt driva och utveckla sin digitala plattform domstol.se som är navet i all kommunikation tillsammans med nyheter om verksamheten i flera externa och interna kanaler.

Under året har Domstolsverket etablerat ett digitalt nyhetsbrev som kompletterar övrig kommunikation. Syftet är att öka kännedom och kunskap om Domstolsverkets och domstolarnas viktiga verksamhet.

Initiativ till samverkan mellan olika aktörer har också inletts i syfte att genomföra konkreta insatser kommande period. Rollen och uppdraget är också viktiga i Sveriges Domstolars arbetsgivarerbjudande, eftersom det är vad som särskiljer oss från alla andra arbetsgivare.

Arbetet med åtgärder för att minska risken för otillåten påverkan fortsätter i enlighet med det överenskomna dokument mellan Domstolsverket och domstolarna där det framgår vilket arbete som Domstolsverket bedriver för att stödja domstolarna och vad domstolarna kan och förväntas göra inom området. Vidare har regeringen tillsatt en utredning som ska genomföra en översyn av vilka åtgärder som behövs för att motverka otillåten påverkan och korruption.

Utvecklad målhantering

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Förvalta och vidareutveckla verksamhetsstöden (DiBa/Vera)
- Samarbeta inom rättsväsendets digitalisering
- Möjliggöra digitala underskrifter av domar och beslut
- Utveckla ett signalsystem som digitalt alternativ till den fysiska akten
- Utveckla befintliga och nya e-skick
- Utveckla befintliga e-tjänster
- Nytt IT-stöd för publicering av vägledande avgöranden
- Åtgärder för digital kommunikation med medborgare genom Mina meddelanden
- Uppföljning och bedömning av effekthemtagning av digitaliseringen
- Förslag till processrättsliga reformer
- Möjliggöra för domstolar att boka videomöten på servicekontor

Digitaliseringen av målhanteringen har tagit stora kliv framåt under senare tid. En viktig del i den samordnade planen för digitalisering är införandet av en digital brottmålshantering (DiBa) med digitala brottmålsavgöranden som undertecknas digitalt och där information flödar elektroniskt genom hela rättskedjan. Under 2023 kommer verksamhetsstödet att förvaltas och fortsatt utvecklas. Samarbetet inom Rättsväsendets digitalisering fortsätter med utveckling av beslagshantering under 2024.



Våren 2023 kommer det bli möjligt att underteckna även andra domar och beslut än brottmålsdomar med digital underskrift med samma teknik som används i DiBa. Detta skapar förutsättningar för att på sikt ha helt digitala akter som även kan arkiveras digitalt, vilket ökar effektiviteten i verksamheten.

En analys är påbörjad i syfte att möta behov av ett signalsystem i målhanteringen som digitalt alternativ till den fysiska akten. Analysen omfattar både vidareutveckling av befintlig teknik och nyutveckling. Under de senaste åren har utveckling skett av både e-skick och e-tjänster, ett arbete som kommer att fortsätta. En del i arbetet syftar till att öka användningen av e-tjänsterna samt att integrera e-tjänsterna i verksamhetsstödet, vilket effektiviserar ärendeflödet på domstolarna.

I planerna för digitalisering ligger också att ta fram ett nytt IT-stöd för publicering av vägledande avgöranden på webben. Detta driftsätts 2023.

Den digitala förflyttningen förutsätter bland annat enhetliga processer, standardisering och fokus på intressenternas behov och krav i syfte att erbjuda en hög tillgänglighet och ökad rättssäkerhet. Sedan några år tillbaka skickar Sveriges Domstolar vissa administrativa handlingar till medborgares digitala brevlådor, till exempel fakturor via Kivra. Denna utveckling förbereds för fler administrativa flöden men kan på sikt också bli aktuellt för flöden inom mål- och ärendehanteringen. För att öka tillgängligheten ytterligare genomförs förutsättningsskapande åtgärder för att på ett digitalt, säkert och standardiserat sätt kommunicera med medborgare, genom Mina meddelanden.

I takt med digitaliseringen finns behov av effektoppföljning i verksamheten gällande effektiviseringar, ökad kvalitet mm. En årlig uppföljning och bedömning görs av effekthemtagningen av nytillkommande digitaliseringar som satts i produktion.

Utöver insatser för att digitalisera målhanteringen pågår även annat arbete, till exempel att ta fram konkreta förslag till processrättsliga reformer som ska underlätta domstolarnas verksamhet. Ett annat exempel är det gemensamma projekt mellan Statens servicecenter och Domstolsverket som syftar till att skapa förutsättningar för domstolar att boka videomöten på servicekontor.

Stärkt förtroende och ökad trygghet

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Domstolarnas lokaler med fokus på hög säkerhet och god arbetsmiljö
- Proaktiva åtgärder vad gäller informationssäkerhet och cybersäkerhet
- Åtgärder med anledning av att Domstolsverket är en beredskapsmyndighet
- Utveckla och förenkla kontaktytorna med domstolen för enhetlig och lättillgänglig kommunikation
- Stöd till domstolarna i att införa och använda brukarenkäten

Domstolsverket arbetar kontinuerligt med lokalförsörjning i enlighet med inriktningsbeslut med fokus på hög säkerhetsnivå men också en god arbetsmiljö för att alla, både personal och brukare, ska känna sig trygga i domstolarnas lokaler. Många ny-, till- eller ombyggnadsprojekt pågår och nya domstolsbyggnader kommer att vara färdigställda för inflyttning i Malmö, Jönköping och i Hudiksvall under 2023. Under de närmaste åren kommer nya lokaler att färdigställas på ytterligare ett tiotal orter.

I takt med digitaliseringens utveckling och hur omvärlden förändras blir även informationssäkerheten och cybersäkerheten alltmer viktig, vilket innebär behov av fortsatt fokus på proaktiva och förutsättningsskapande åtgärder.

Domstolsverket är numera en beredskapsmyndighet, inom sektorn Ordning och säkerhet. Beredskapsmyndigheter är myndigheter med särskild betydelse för samhällets krisberedskap och totalförsvar. Arbeta genomförs under treårsperioden för att säkerställa en god förmåga att motstå hot och risker, förebygga sårbarheter, hantera fredstida krissituationer och genomföra uppgifter vid höjd beredskap.

För att domstolarna ska ha bra förutsättningar att kunna hantera incidenter samt öka säkerhetsmedvetandet arbetar Domstolsverket ständigt inom området verksamhetsskydd med stödjande insatser i incidenthantering, medarbetarskydd, utbildning och genomförande av krisövningar.

Ett led i digitaliseringen är att utveckla och förenkla kontaktytorna med domstolen genom Sveriges domstolars webbplats, domstol.se. Webbplatsen är en plattform och ingång för allmänhet, brukare och framtida medarbetare i syfte att skapa förutsättningar för en enhetlig och lättillgänglig kommunikation. Framöver kommer webben att utökas med nya tjänster allt eftersom de utvecklas, till exempel vägledande avgöranden och Mina meddelanden. Detta kommer att leda till ökade behov av insatser för att säkra tillgängligheten.

Brukarenkäten är ett viktigt verktyg för att fånga upp brukarnas förtroende och upplevelser av verksamheten, till exempel bemötande och om domen var skriven med ett klart och tydligt språk, så att resultatet kan användas i kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling inom Sveriges Domstolar. Användandet av brukarenkäten behöver öka och Domstolsverket behöver därför fortsatt stödja domstolarna i arbetet med att införa och använda brukarenkäten.

Den attraktiva arbetsplatsen

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Stöd till domstolar i utveckling av ledarskap, medarbetarskap och arbetsmiljö
- Genomförande av en gemensam handlingsplan för en attraktiv domarroll
- Stöd till domstolarna för profilering och attraktivitet på domstol.se, intranätet och i sociala kanaler
- Utveckla domstol.se för att öka intresset för Sveriges Domstolar som arbetsgivare

Utveckling av ledarskap, medarbetarskap och arbetsmiljö som ingår i den överenskomna kompetensförsörjningsstrategin inom Sveriges Domstolar och är viktiga delar för att attrahera, utveckla och behålla den bästa kompetensen. Huvuddelen av arbetet realiseras på respektive domstol med stöd av Domstolsverket där det behövs. Frågorna hanteras också löpande på Domstolsverket. Medarbetarundersökningen används för att kunna följa upp resultat i förhållande till målet såväl för den enskilda domstolen som för Sveriges Domstolar som helhet.

En av de viktigaste utmaningarna som Sveriges Domstolar har är att skapa en långsiktig och stabil kompetensförsörjning, inte minst vad gäller domare. Domstolsverket och de enskilda domstolarna och nämnderna, tillsammans och enskilt, måste arbeta aktivt med att öka attraktiviteten för såväl domaryrket som domarutbildningen. En gemensam handlingsplan för en attraktiv domarroll vid alla domstolar och nämnder kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet under planeringsperioden. En del i arbetet är också att följa de domstolar som har försöksverksamheter vad gäller den inre organisationen och vilken påverkan arbetet får på attraktiviteten.

I den samordnade planen för digitalisering finns stöd för domstolarna för att öka möjligheterna till profilering och attraktivitet på webben, intranätet och i sociala kanaler. En förstudie pågår – Jobba hos oss – i syfte att anpassa webbplatsen domstol.se för utvecklad möjlighet att presentera och väcka intresse för Sveriges Domstolar som arbetsgivare, både gemensamt och lokalt för domstolarna.



En hållbar organisation

Prioriterade insatser på Domstolsverket

- Förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi
- Insatser för effektivare samverkan mellan domstolar
- Fortsatt utveckling av förstärkningsstyrkan
- Möjlighet till digital signering av administrativa beslut
- Automatisering av administrativa processer
- Driftsättning av nytt löne- och HR-system
- Nytt verktyg för rekrytering

Arbete pågår löpande med förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi. Som en del i arbetet genomfördes under 2022 en förstudie, en effektivare samverkan mellan domstolarna, i syfte att nyttja resurserna mer effektivt och öka domstolarnas bärkraftighet. De förslag som lämnades i förstudien kommer att genomföras under treårsperioden, till exempel policy och checklista för en effektiv verksamhetssamverkan, tillgång till specialistkompetens och stöd, enkel administration och incitament för samverkan samt effektivare nämndemannahantering.

Utvecklingen av Förstärkningsstyrkan fortsätter för att kunna möta domstolarnas behov av förstärkning vid arbetstoppar, oförutsedd frånvaro och rekryteringssvårigheter men också för att arbeta för att behålla assessorer under längre tid och på så sätt underlätta domarförsörjningen.

Fortsatt utveckling av digitaliseringen är en viktig del i att nyttja resurserna effektivt i målhanteringen samt i administrativa processer. Ett arbete pågår vad gäller digital hantering av administrativa beslut – som syftar till att ge förslag till vilka administrativa beslut som även fortsättningsvis ska undertecknas för hand respektive signeras digitalt samt ge förslag till enhetlig digital hantering av administrativa beslut. Ytterligare exempel är att skapa förutsättningar för att möjliggöra automatisering av processer inom HR- och ekonomiadministration. Det är i dagsläget inte aktuellt inom mål- och ärendehantering under kommande planeringsperiod.

Andra insatser som pågår eller planeras utifrån den samordnade planen för digitalisering är nytt löne- och HR-system och nytt verktyg för rekrytering.

Domstolsverkets mål



SNABBARE – ENKLARE – FLEXIBLARE

Domstolsverkets mål har fokus på att vi även fortsatt är en attraktiv arbetsplats där kvinnor och män har lika förutsättningar för att vi ska klara både vårt uppdrag och domstolarnas mål. På Domstolsverket behöver vi också utveckla och stärka vår innovativa förmåga så att vi kan genomföra effektiva lösningar med stor verksamhetsnytta.

Snabbare, enklare och flexiblere är ledord som ska präglade Domstolsverkets verksamhet. I en allt komplexare värld med hög förändringstakt ger arbete i enlighet med ledorden Domstolsverket bättre förutsättningar.

Tydliga mål förenklar framtagandet av förslag till nya lösningar, men förbättrar också innehåll, kvalitet och takt i leveranser och resultat. Utifrån övergripande mål delegerar Domstolsverket mandat och ansvar till de som arbetar nära frågorna, där tillit, förtroende och mod är viktiga faktorer för att arbetet ska kunna genomföras på det mest effektiva sättet.

Beslutsvägarna ska vara korta, både inom Domstolsverket och i samarbetet mellan Domstolsverket och domstolarna. Detta för att få till stånd ett följsamt beslutsfattande där det är möjligt att snabbt kunna fatta beslut efter förändrade förutsättningar.

I dialog och samverkan strävar vi mot att skapa nytta på ett så enkelt och snabbt sätt som möjligt, vi försöker minska komplexitet och korta ledtider mellan beslut och framtagen lösning. Arbetssätt, metoder och processer ska vara öppna för ständiga förbättringar – enklare arbetssätt leder till en ökad flexibilitet och snabbare leveranser.



Säkra kompetensförsörjningen på Domstolsverket

Genom att:

- Kvalitetssäkra och använda de steg i kompetensförsörjningsprocessen som ger störst verksamhetsnytta.
- Alla ska vara förtroga med digitala verktyg och tjänster samt ha förmåga att följa med och delta i den digitala utvecklingen.

Domstolsverket är en kunskapsorganisation som är och fortsatt ska vara en attraktiv arbetsplats som attraherar, utvecklar och behåller den bästa kompetensen.

Inom ramen för arbetet med attraktiv arbetsgivare inom Sveriges Domstolar ingår även aktiviteter som rör Domstolsverket, till exempel inom IT-området. Facebook Domstolsverket har startat och chefer och medarbetare uppmuntras att vara aktiva ambassadörer för Domstolsverket som arbetsplats. Domstolsverkets webbplats ska fortsatt utvecklas och Domstolsverkets avdelningar finns med på olika branschevent, nätverk mm.

Säkra en jämställd verksamhet på Domstolsverket

Genom att:

- Utveckla medvetenheten och kompetensen om jämställdhet.
- Ledningsgruppen driver och följer upp jämställdhetsarbetet i verksamheten.

Domstolsverket är en jämställd arbetsplats som också ska ge Sveriges Domstolar bästa möjliga förutsättningar för jämställdhetsintegrering genom att leverera en jämställd verksamhet.

Alla avdelningar har en egen jämställdhetsplan med aktiviteter i syfte att nå de delmål som har satts upp. Inför kommande treårsperiod handlar flertalet av dessa om vikten av att höja kunskapsnivån samt värdet av att knyta ihop jämställdhetsfrågan med arbetssätt och arbetsflöden, till exempel planerar varje avdelning att kvalitetssäkra minst en process eller leverans ur ett jämställdhetsperspektiv.

Utveckla och stärka vår innovativa förmåga

Genom att:

- Säkerställa att våra medarbetare och chefer med utgångspunkt i våra intressenters behov har förmåga till nytänkande samtidigt som vi genom samverkan och omvärldsbevakning hittar lösningar som vi kan återanvända i vår organisation.

Omvärlden förändras och Domstolsverkets verksamhet behöver vara flexibel för att snabbt kunna följa de förändringar som kräver uppmärksamhet. På Domstolsverket behöver vi ha förmågan att ta tillvara innovativa lösningar och använda digitaliseringens möjligheter samt vara innovativa i arbetet med arbetsformer, processer och metoder. Domstolsverket behöver därför fortsätta att satsa på innovation genom att ge utrymme för nya idéer och kreativitet.

Det pågående innovationsarbetet inom Sveriges Domstolar syftar till att pröva nya idéer som kan ge stor verksamhetsnytta och effektiviseringsvinster i organisationen. För närvarande testas en applikation för maskning och anonymisering av olika typer av handlingar som med hjälp av AI maskerar handlingar snabbt och enkelt. Ett annat uppdrag som pågår är automatisk transkribering och tolkning som handlar dels om att kunna transkribera det som sägs under domstolsförhandlingen för att sedan kunna få materialet i en strukturerad form och dels att med hjälp av en AI-tolk kunna kommunicera med parter i till exempel reception, i telefonsamtal samt under förberedelse i mål eller en domstolsförhandling.



Producerad av Domstolsverket

Diarienummer 956-2022

Foto Per Carlsson

Domstolsverket

Postadress: 551 81 Jönköping

Besöksadress: Kyrkogatan 32

036-15 53 00

domstolsverket@dom.se

www.domstol.se



DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR